iiij.c. Itē illa. Unicuiq; vr̄m. ad eph. iiij. Itē alla est. Ego vos elegi. Joh. xv. Itē illud. Venite ad me oēs q̄ labo. matth. xj Euangeliū ꝟo dr. Hoc est p̄ceptū. Joh. xv.c. Item illud. Hec mādo vob. quod ē ibidem. Item illud. Ecce ego mitto vos. mat. x.c. Itē illud Facta est ꝯtentio. Lu. xxij.c. Itē illud Designauit dn̄s. Luc. x. ⁊ illud Ego sum vitis vera. Joh. xv.ca. Itē illud. Dixit simon petr⁹. mat. xix.ca. Postcōmunio est. Amē dico vob ꝙ vos q̄ re. mat. xix.c. Itē illa. Vos q̄ secuti. q̄ ē ibidem. Et nō ꝙ tres apostoli legunt̄ tantum viui fuisse rome. s. Petr⁹ Paulus ⁊ Johes. ⁊ tres euāgeliste. s. iohes. marc⁹ ⁊ lucas. ¶ Notandū est etiā apl'os siue xp̄i discipulos nō ideo tantū fuisse passos. q̄ p̄dicabant de xp̄o. sed q̄ ip̄m deisicatum aiebāt sine romanorū autoritate. quod ipsi ꝓhibuerāt. Eccl'a olim statuit fieri communit̄ festū de oib⁹ apostol' in kal'. maij. vt dictū ē i. vj. ꝑte sb̄ festo apl'oꝝ philippi ⁊ iacobi.

¶ De euangelistis.

Post apl'os ecclesia venerat̄ etiā euāgelistas q̄ nō tm̄ p̄dicauerūt ꝫ etiā euangelia scripserūt. Legit̄ em̄ Gen̄. iij.ca. ꝙ fluui⁹ egrediebat̄ de loco voluptat̄ ad irrigandū ꝑadisum. q̄ diuidit̄ in q̄tuor capita. s. phison. geon. tigrim ⁊ eufratē Sane allegorice fluuius ille euāgelica p̄dicatio est q̄ a xp̄o ꝓcedit a quo generalit̄ omnis voluptas emanat. Venite inq̄t ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis. ⁊ ego reficiam vos. ⁊ inuenietis req̄em aīabus vestris. iugū em̄ meū suaue est ⁊ onus meuz leue. gustate ⁊ videte qm̄ suauis est dn̄s. btūs vir q̄ sperat in eo. Recte aūt h̄ p̄dicatio fluuio compat̄. tū q̄ reficit. abluit ⁊ fecundat. tū q̄ fluuius dr aq̄ fluēs. ⁊ vt Salomon ait. Aq̄ ꝓfunda ꝟba ex ore viri et torrens inundās est fons sapie. q̄ tam longe lateq; defluxit vt mdm̄ repleuerit vniuersum. iux̄ illud. Eūtes in mdm̄ vniuersum. Qua ꝓpter in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. ⁊ in fi. orb. ter. ver. eorū. Hec irrigat ꝑadisuz. i. fecūdat eccl'az. iux̄ qd̄ dic̄ apl's Ego plātaui appollo rigauit. de⁹ aūt icremētū dedit. Hic em̄ est fons ortorū pute⁹ aquarū viuentiū. q̄ fluunt impetu de libano. Fluuius aūt iste in q̄tuor capita diuiditur. q̄ p̄dicatio iesu xp̄i in q̄tuor euāgelia deriuat̄ Nam licet scripserint m'lti euāgelia. quia luca testante multi conati sunt ordinare narratōem rerū q̄ in nob̄ complete sunt. tamē nō nisi quatuor recepta sunt ab ecclesia. vicz. matthei. marci. luce ⁊ iohannis. qd̄ vtiq; factum est q̄druplici rōe

¶ Primo ad ostendendū duorū testamētorum concordiā. Sicut em̄ in veteri testamento vnus fuit legislator. s. moyses. ⁊ q̄tuor maiores ꝓphete. s. Esaias. Hieremias. Ezechiel ⁊ Daniel. ⁊ duodecim minores ꝓphete ⁊ multi sapientes. vt iob. dauid. salomon. iesus sirach. ita ⁊ in nouo testamento vnus fuit legislator. s. christus. ⁊ quatuor euangeliste ⁊ duodeci apostoli. ⁊ alij multi doctores. vt Hieronymus. Augustinus Ambrosius ⁊ Gregori⁹. vt ꝑ hoc ostēdat̄ ꝙ rota cōtinet̄ in medio rote. ⁊ duo cherubin sese respiciūt ꝟsis vultibus in ꝓpiciatorium ¶ Secūdo ꝓ misterio quadrige aminadab. de qua sponsa dicit in Can̄. Anima mea turbata est ꝓpter quadrigas aminadab Aminadab ei interp̄tat̄ spontaneus domi. Hic est xp̄s qui factus homo oblatus est quia ipse voluit. Huius quadriga est euangelica doctrina ꝑ quam eius fama ꝑ mundū vehit̄ vniuersum. cuius q̄tuor rote sunt dicti q̄tuor euangeliste. Propter hanc q̄drigaz sponsa. i. ecclesia salubri dolore turbat̄ ad penitentiā. ¶ Tertio ad designandum liberationē generis humani a morte q̄drifica. i. a transgressione quadruplici. Pria transgressio fuit mandati in paradiso Secunda legis natural'. Tertia legis scripte Quarta euangelij. Vel potius peccatum fragilitatis ꝑ impotentiam. simplicitat̄ ꝑ ignorantiā. securitatis ꝑ negligentiam et malignitatis ꝑ inuidiā. His ei q̄tuor modis peccandi aīma morit̄ ⁊ sep̄atura deo

¶ Quarto ꝓ misterio forme q̄drige. Sic em̄ inter ceteras formas q̄dratū. sic int̄ ceteras doctrinas euāgeliū solidi⁹ ⁊ stabili⁹ ꝑseuerat. nā illud vndiq; stat. ⁊ iō legitur apoc̄. xxj.c. ꝙ ciuitas in q̄dro posita ē. ⁊ illud ꝓpt̄ stabilitatē appellat̄ et̄nū. ꝑ cuius gr̄az hō q̄drat̄ i morib⁹. i. i ꝟtutib⁹ solidat̄

¶ Ceteꝝ istoꝝ poti⁹ q̄ aliorꝝ euāgelia r̄cepta sūt Tū q̄ ip̄i diligēti⁹ ⁊ apti⁹ historiā

euãgelicã descripserũt. Tum qz licz aliqñ varia seu diũsa. nũqz tñ ꝓria seu aduersa scripserũt. Tũ qz isti q̃tuor p q̃tuor aĩmaliũ figuras in visione iobis ⁊ ezechiel p̃figurati fuerũt. Ezech. j. c. Matthe⁹ p hominẽ. eo q eius intentio p̃cipue circa scribendã xp̃i humanitatẽ ꝓsaĩ. Unñ eius lib ab hũana xp̃i natiuitate sumit exordium. Liber inq̃t generatõis ihu xp̃i ⁊c. Marcus p leonẽ in deſto rugientẽ. eo q ei⁹ intentio p̃cipue circa describendã ei⁹ resurrectõz ꝓsistit. Unñ eius euangeliũ antonomasice in die resurrectõis legiť. Dicit em̃ q leo rugitu maxio tertio die suos excitat catulos. ita ⁊ de⁹ pr̃ immẽsa potẽtia sua filium suũ tertia die suscitauit. Unñ ⁊ Marcus ab exclamatõe incipit. s. a p̃dicatione iobis in deſto clamãt] ⁊ dicẽtis Vox clamantis in deſto. Et scias q marc⁹ fuit lõgo naso subducto supcilio. pulcer oculis. calu⁹. barba plixa. habitudinis optime. etatis medie. canos aspsus. Lucas p vitulum eo q p̃cipue circa describendam xp̃i passionẽ eius intẽtio ꝓsaĩ. in q̃ xp̃s se obtulit hostiã deo pr̃i. idẽ ipse sacerdos ⁊ hostia. vitul⁹ em̃ erat hostia sacerdotal. vnd a sacerdotio incipit dicẽs. Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidaz ⁊c. Johãnes p aq̃lam. qz ceteris cũ dño gdientib⁹ ipse in celũ ad describendã xp̃i diuinitatem volauit dicẽs. In p̃ncipio e. ver. Heb dictũ est in p̃ma pte sub ti. de picturis. Hesiqdẽ q̃tuor p̃ncipales intẽtões designate sunt p figuras illorũ q̃tuor aĩaliuz q̃rum qlibet fm visionẽ Ezechiel q̃tuor hz facies. qm̃ oẽs de singul agunt. licet q̃dam p̃ncipali⁹ de q̃busdã. p̃ptim cũ omẽs agãt de xp̃o. cui q̃tuor ille figure ꝓueniũt. Fuit nãqz hõ nascendo. vitulus moriẽdo leo resurgãdo. aq̃la ascendendo. Que vt melius intelligas imaginare aliqd aĩmal hñs caput q̃dratũ. ⁊ in q̃libet superficie imaginare vnã faciẽ. vicz a pte ãteriori faciem hois. a dextris faciẽ leonis. a sinistris faciẽ vituli. a pte posteriori faciez aquile. Quia ꝓ hoc facies aq̃le sup alias eminebat. ppter lõgi colli pductõz. iõ dr q erat desup Qlibz etiã hoz habebat q̃tuor alas Finge em̃ qlibet aĩal q̃si q̃dratũ. in q̃drato sunt q̃tuor anguli. ⁊ in q̃libet ãgl'o erat vna ala. Porro hi q̃tuor significati sunt p p̃dicta quatuor flumina. Per phison Johannes. p geon mattheus. p tigrim marcus. p eufraten lucas. sicut clare pbat Innocen. tertius de euangelistis in sermone Sunt etiam significati p q̃tuor anulos arce q̃ aurei ⁊ rotundi erãt. in auro claritas in rotũditate que initio caret ⁊ fine. designãtur eternitas. Jp̃i em̃ eternã xp̃i claritatẽ ⁊ claram eternitatẽ descripserũt. Per duos annulos a sinistris duo euangeliste. s. Mattheus ⁊ iohes q̃ ab ipso xp̃o fuerunt edocti significant. Quidam tñ p duos anulos a sinistris mattheũ ⁊ iohannẽ q̃ ad huc passibili ⁊ mortali adheserũt accipiũt p duos a dextris marcũ ⁊ lucam qui post ascensionẽ ei iam facto immortali ⁊ impassibili adheserũt accipiũt. Per sinistrã em̃ mortalitas. p dexterũ immortalitas designatur. Fm illud. Leua ei⁹ sb capite meo. ⁊ dextera ei⁹ amplexabiť me. Et propter hanc causam in picturis ecclesiarũ Paulus ad dexterã ⁊ Petrus ad sinistraz statuunť saluatoris. ⁊ in bulla papali caput Pauli a dextris crucis. ⁊ caput Petri a sinistris. Hane in q̃busdã ecclesijs antiphona ad Magnificat in eorum officio est. Ecce ego iohãnes vidi ostiũ apertum in celo ⁊c. Apocal. iiij. Per horas autem diciť caplm̃. In medio eccle aperuit os ei⁹. Ecci. xv. ⁊ illud. Cibauit illum dñs pane vite ⁊ intellectus. ibidem. ⁊ illud. Jocunditatem ⁊ exultationẽ thesauri. quod est ibidem. Omnia responsoria sumpta sunt de Ezechiele. Primũ est de visiõe dei. s. Vidi coniũctos ⁊c. In laudibus ꝓ habetur de ministerio p̃dicatõis eorũ. Dilecti deo ⁊ homibus ⁊c. Ecci. xlv. c. Introitus misse ppr̃ie est. Os iusti meditabiť sapientiã. Tamen iohãnes euangelista habet introitũ p̃pum ppter p̃uilegiũ amor] ⁊ dignitatis. vicz. In medio ecclesie aperuit os ei⁹ ⁊c. qz ipse nõ tm̃ fuit euãgelista sed etiam ppheta. quod patet in p̃ncipio libri Apocal. vbi diciť. Btũs q̃ legit et q̃ audit ꝓba pphetie huius ⁊ seruat ea que in ea scripta sunt ⁊c. Notandũ tamen est q̃ iste introitus ppter p̃uilegiũ p̃dicationis secundario competit augustino. Gregorio ⁊ alijs expositoribus. Epistola in q̃busdã ecclesijs est de figura q̃tuor animalium. Ecce ego Johannes vidi hostium

apertum. Apoc. iiij. c. Alie eccl'ediciūt illā Ezechielis. j. ca. Similitudo vultus ꝛc. Rñsorium est Btūs vir q̃ timet dñm ꝛc. Versus est. Potēs in t̃ra erit semē ei⁹ ꝛc. qd intelligit̃ de semine ꝗbi dei ꝛ bonorum opeꝝ. Sequit̃. Generatio rectoꝝ bñdicetur. qz euāgelistē generāt filios dei q̃ bene dicunt̃. Al'a in q̃busdam eccl'ijs est. Primus ad syon dicet. ecce assum. ꝛ ier'm euāgelistā dabo. Esa. xlj. c. In alijs ꝗo ecclesijs ꝯz al'a. Btūs vir. Euāgeliū est. Designauit dñs ꝛ alios septuagintaduos discipulos. Lu. x. c. ꝛ sequit̃. Et dicebat illis. Messis q̃dē m'lta opariꝗ ꝗo pauci. Offertoriū est. Posuisti dñe sup ca. Postcōio est. Magn̄ est gl'a eius in salutari ꝛc.

De martyribus.

Martyr grece dicitur testis latine. Martyres em̄ testes sunt q̃ xp̄s passus est p oib⁹. ꝛ ipi p xp̄o. Sane solus. b. laurētius inter martyres vigiliā hz ꝛ octauam put sub festo eius dictū est. Omēs etiam martyres singulares hñt cōia officia exceptis stephano. laurētio. Johe bap. ꝛ alijs q̃busdam. Et ē introit⁹ ad missam. Gl'a ꝛ honore coronasti eū dñe. vel Sapiaz sanctorū. Ecci. xliiij. c. vel Judicabūt sancti. Sapie. iij. c. vel Sacerdotes dei. Bañ. iij vel Letabit̃ iustus. Hi tñ in paschali tpe habent aliud officiū. eo q̃ in illo tpe oportet q̃ frequent̃ repetat̃ al'a ꝓpter gaudiū resurrectiōis. Et tunc est introit⁹. Protexisti me de⁹a cōuētu malignātiū ꝛc. Et qz corona debet̃ eis tanq̃ victoriib⁹. ꝓ sepe fit mentio de corona. Unū stephan⁹ interp̄tatur coronat⁹. Epl'a ꝗo qñq̃ dicit̃ ꝓ vno martyre. Justus cor suū. Ecci. xxxix. qñq̃ illa. Btūs hō q̃ inuenit sapiam. puer. iij. c. qñq̃. Justorū aime. Sap̄. iij. c. qñq̃ illa Just⁹ si morte p̄occupat⁹ fuerit. que ē ibidem. iiij. c. qñq̃ illa. Btūs vir q̃ in sapientia. Ecci. xliiij. c. et. xv. qñq̃ illa. Benedictus deus ꝛ pat̃. ad Chor. j. c. qñq̃ illa Memor esto. ij. ad Thimo. ij. e. qñq̃ illa Nemo militās. q̃ est ibidē. qñq̃ illa. Beatus vir q̃ inuent⁹ est. Ecci. xxxj. c. qñq̃ illa. Bñdictio dñi sup caput. puer. xv. ca. qñq̃ Stabūt iusti. Sap̄. v. c. Euangeliuz ꝗo dicit̃ qñq̃. Si quis vult post me veni re. Mat. xvj. c. qñq̃ illud. Si q̃s veit ad me. Lu. xiiij. c. qñq̃ illud. Nisi granū Johannis. xij. c. qñq̃ illud. Nolite arbitrari Mat. x. c. qñq̃ illud. Nihil optum. qd ē ibidem. qñq̃ illud. Si quis veit ad me et non odit. Lu. xiiij. c. Pro plurib⁹ ꝗo martyribus dicit̃ qñq̃ epl'a. Lingua sapiētiū Proū. xv. c. qñq̃ illa. Bñdictus deus et pater domi nostri ihu xpi. j. Pe. j. c. qñq̃ Justorū aime. Sap̄. iij. c. qñq̃. Rememoramini p̄stinos dies. Heb. x. c. qñq̃. Sancti p fidem. Heb. xj. c. qñq̃. Expectatō iustorum leticia. Prouer. xj. c. qñq̃. Hi sūt viri. Ecci. xliij. ca. qñq̃. Absterget deus. Apocal'. vij. c. qñq̃. Reddet de⁹ mercedē Sap̄. x. c. qñq̃. Justi aūt imppetuum viuent. Sap̄. v. c. qñq̃. Quis nos sepabit a charitate xp̄i. ad Ro. viij. c. Alleluia ē. Hi sunt due oliue. Apocal'. xj. c. Euangelium ꝗo qñq̃ dicit̃. Cū audieritis prelia. Lu. xxi. qñq̃. Descendens ihs de monte Luce. vj. ca. qñq̃. Videns iesus turbas. Matth. v. qñq̃. Egrediente ihu de templo. Mat. xxiiij. ca. qñq̃ Attendite a fermento phariseorū. Lu. xij. ca. qñq̃ illud. Sedente iesu sup montem oliueti. Mat. xxiiij. c. quandoq̃ illud. Ue vobis q̃ edificatis. Lu. xij. ca. qñq̃ illud. Qui vos audit. Lu. x. quandoq̃ illud. Cōfitebor tibi pater. Mat. xj. c. Dicit̃ postcōio Amen dico vobis quod vni. Mat. xxv. c. qñq̃ Et si coram hominibus. Sap̄. iij. c. quandoq̃. Quicūq̃ fecerit. Matth. xij. ca. qñq̃ Dico autem vob. Matth. x. c. quādoq̃. Signa aūt. Marci. vlti. c. ꝛ qñq̃. Mtitudo. Lu. vj. In inocturnali ꝗo officio p̄mum rñsorium est. Iste sanct⁹ p lege dei sui certauit vsq̃ ad mortē ꝛc. ꝛ est q̃nti toni. qz petulantia q̃nq̃ sensuuz fuit mactata in eis. In tempe ꝗo pascali p̄mū respōsorium est. Beatus vir q̃ metuit dominū ꝛ est octaui toni. ꝓpter octauaz que significat gl'am resurrectionis. Quia ꝗo sancti martyres in tolerandis tormētis se habuerunt ꝯstant̃. ꝛ constantia a solo deo est. ideo illud responsoriū. O venerāda martyrum ꝛc. cantat̃ p eis. ꝛ est q̃nti toni. q̃a martyres q̃nq̃ sensus deo immolauerūt. De martyribus etiā cantat̃ illud rñsoriū. Fulgebūt iusti ꝛ tanq̃ scintille in arū. discur. iudica. natio. ꝛ regna. in eternum ꝛc.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf